

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Хвороби, шкідники та захист лікарських рослин»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	202 Захист і карантин рослин ОПП Захист і карантин рослин
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова дисципліна професійної підготовки
Курс, семестр	Курс – 3, семестр – 6
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4,0
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І.Сазанова
Контактні дані розробника	<i>Викладач:</i> Сергій Поспелов, доктор. с.-г. наук, професор Контакти: каб. 33 (навчальний корпус №1) e-mail: sergii.pospelov@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/pospyelov-sergiy-viktorovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у майбутнього фахівця знань, умінь та навичок з діагностики шкідників та хвороб, розробки інтегрованих систем захисту лісових та садово-паркових культур, що забезпечують високу продуктивність садово-паркових ценозів. Завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти біології розвитку шкідників та хвороб лікарських рослин з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов конкретного вегетаційного періоду; опанування методів обліків чисельності шкідників та рівня патогенності збудників хвороб, а також методів та засобів захисту лікарських культур; прогнозувати можливі патологічні зміни в біоценозах, кваліфіковано використовувати методи і засоби захисту при складанні комплексних систем боротьби із шкідниками і збудниками хвороб у відповідних біоценозах.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення. <i>фахові:</i> ФК 1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами. ФК 3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів. ФК 4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи. ФК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення. ФК 6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих

	<p>організмів.</p> <p>ФК 8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.</p>
Результати навчання	<p>ПРН.6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття</p> <p>ПРН 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин</p>
Методи навчання	<p><i>Словесні методи:</i> розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад.</p> <p><i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування.</p> <p><i>Практичні методи навчання:</i> практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативних документів.</p> <p><i>Частково-пошуковий, пояснювально-ілюстративний методи. Метод ситуаційного аналізу. Сторітелінг. Інтерактивні методи:</i> мікрофон, мозковий штурм, ділові ігри, дискусії і групові обговорення.</p> <p><i>Комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.</p>
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Історія, розвиток і задачі лікарського рослинництва</p> <p>Тема 2. Біологічні особливості організмів – збудників хвороб лікарських рослин.</p> <p>Тема.3. Хвороби малорічних лікарських рослин.</p> <p>Тема 4. Хвороби багаторічних лікарських рослин.</p> <p>Тема 5. Біологія і розвиток шкідників лікарських рослин.</p> <p>Тема 6. Шкідники малорічних лікарських рослин.</p> <p>Тема 7. Шкідники багаторічних лікарських рослин.</p> <p>Тема 8. Хвороби і шкідники плодів і насіння лікарських рослин.</p> <p>Тема 9. Проблеми зберігання сировини лікарських рослин.</p> <p>Тема 10. Обґрунтування доцільності проведення заходів боротьби із шкідниками і збудниками хвороб.</p> <p>Тема 11. Методи боротьби зі шкідниками та збудниками хвороб лікарських культур.</p> <p>Тема 12. Системи захисту лікарських культур</p>
Стратегія оцінювання результатів навчання	<p><i>Форми поточного контролю:</i> опитування; виконання практичних робіт, виконання завдань самостійної роботи.</p> <p><i>Форма семестрового контролю:</i> залік.</p>
Політика навчальної дисципліни	<p>1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p> <p>2. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.</p> <p>3. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського</p>

	<p>державного аграрного університету.</p> <p>4. На здобувачів вищої освіти поширюється право на академічну мобільність. Особливості такого навчання регламентовані Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.</p>
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	<p>Генетика, Ботаника, Загальна фітопатологія, Загальна ентомологія, Основи біологічного захисту рослин, Основи наукових досліджень в захисті рослин</p>
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни	<p>Презентації, https://moodle.pdau.edu.ua/</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;"><i>Основні</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Деменко В.М., Власенко В.А., Ємець О.М., Кабанець В.В. Захист декоративних і квіткових рослин від шкідників: Навч. посіб. Суми. СНАУ, 2017. 392 с. 2. Довідник із захисту рослин / [Бублик Л. І., Васечко Г. І., Васильєв В. П. та ін.]; за ред. М. П. Лісового. К.: Урожай, 1999. 774 с. 3. Бригадиренко В. В. Основи систематики комах: Навч. посіб. Д.: РВВ ДНУ, 2003. 204 с. 4. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. К.: ЮНІВЕСТ МЕДІА, 2018. 1040 с. 5. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: фітосанітарний моніторинг, методи захисту рослин, інтегрований захист рослин. Полтава, 2007. 256 с. 6. Супіханов Б.М., Левченко В.І., Івченко В.М. та ін. Карантинні шкідники та хвороби рослин. ВАТ „СОД”, Козацький вал, 2004. 184 с. <p style="text-align: center;"><i>Допоміжні</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бровдій В. М., Гулій В. В., Федоренко В. П. Біологічний захист рослин. К., 2004. 351 с. 2. Дядечко М. П., Падій М. М., Шелестова В. С. та ін. Біологічний захист рослин. Біла Церква, 2001. 312 с. 3. Практикум із сільськогосподарської ентомології : навч. посіб. / М. Б. Рубан, Я. М. Гадзало; за ред. М. Б. Рубана. –К. –Арістей, 2009. –472 с. 4. Сільськогосподарська ентомологія / [Байдик Г. В., Білецький Є. М., Білик М. О. та ін.]; за ред. Б. М. Литвинова, М. Д. Євтушенка. К.: Вища освіта, 2005. 551 с. 5. Фітофармакологія: підручник / [М.Д. Євтушенка, Ф.М. Марютін, В.П. Туренко та ін.] ; за ред. М. Д. Євтушенка, Ф.М. Марютіна. К.: Вища освіта, 2004. 432 с. 6. Практикум з моніторингу шкідників сільськогосподарських культур / А.В. Кулешов, М.О. Білик, С.В. Станкевич, І.В. Забродіна. Харків: ХНАУ, 2016. 206 с. Національна академія наук України: http://www.nas.gov.ua/UA/ 7. Pospelov S.V., Pospelova G.D., Semenko M.V. Problems of Plantation Growing of St. John’s Wort (<i>Hypericum perforatum</i> L.). Global science and education I the modern realities ‘2023. Conference Proceedings. USA, 2023. P.58-60. https://doi.org/10.30888/2709-2267.2023-18-01-012 8. Поспелов С. В., Поспелова Г. Д., Коваленко Н. П., Нечипоренко Н. І. Застосування біометоду в технологіях вирощування лікарських культур. Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній школі. Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Полтава, 19 квітня 2022). Полтава, 2022. С. 200-204. 9. Поспелов С. В., Поспелова Г. Д., Нечипоренко Н. І., Міщенко О. В., Черняк О. О., Скляр С. С., Іванічко О. В. Аналіз фітопатогенного стану посівів соняшнику в період вегетації за різних агрокліматичних

умов. Вісник ПДАА. 2021. № 4. С. 133–141.
<https://doi.org/10.31210/visnyk2021.04.17>

10. Поспелов С. В., Поспелова Г. Д., Нечипоренко Н. І., Коваленко Н. П., Охріменко В. В. Моніторинг хвороб кукурудзи в умовах Полтавського регіону. Вісник ПДАА. 2021. № 3. С. 37–44.
<http://doi.org/10.31210/visnyk2021.03.04>

Інформаційні ресурси

7. Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН: <http://ismav.com.ua/>
8. Інститут мікробіології і вірусології ім.Д.К.Заболотного НАН України: <https://imv.org.ua/>

Рік введення

2023 р.